

СЪЮЗ
НА СЪДИИТЕ
В БЪЛГАРИЯ

СЪЮЗ НА СЪДИИТЕ В БЪЛГАРИЯ

Член на Международната асоциация на съдиите (МАС)

Член на Европейската асоциация на съдиите (ЕАС)

Член на Европейски магистрати за демокрация и свободи (МЕДЕЛ)

София 1000, ул. Пиротска 7, ет.5, тел 0879686841

e-mail: office@judgesbg.org

web: <http://www.judgesbg.org>

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Вх. № КП-930-00-5
дата 29.10.2019 г.

До Комисията по правни въпроси на Народното събрание
и до Пленума на Висшия съдебен съвет

Уважаеми Госпожи и Господа,

Във връзка с подготвяните поредни промени в Закона за съдебната власт в Народното събрание се разглежда Законопроект за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, 902-01-49 от 20/09/2019 г. Същият вече е гласуван от народните представители на първо четене. Преди окончателното гласуване на второ четене в деловодството на Народното събрание са постъпили няколко нови предложения за изменение на Закона за съдебната власт (ЗСВ), като някои от тях будят особено безпокойство.

С първото предложение вх.№954-04-161 от 04.10.2019г. се предлага разширяването на привилегиите „кариерен бонус“ в чл.28, ал.1 от ЗСВ, като освен досегашните две възможности избран член на ВСС да се възстановява на длъжността съдия, прокурор или следовател, заемана преди избора, или на равна по степен длъжност в органите на съдебната власт, е включена нова такава, а именно да се възстановява на длъжност с **една степен по-висока** от преди избора му, т.е. прокурор от апелативна прокуратура например може да поиска след приключване на мандата му във ВСС или ИВСС да бъде възстановен на работа във ВКП или ВКС или ВАС.

ССБ е бил винаги последователен противник на въвеждането на специален режим на привилегии по отношение на членовете на ВСС и на Инспектората към ВСС и в частност подсигуриране на техния кариерен растеж, след приключването на мандата им в тези органи, по начин, различен от този, който е законово установен за всички останали съдии, прокурори и следователи – чрез конкурс. Направеното предложение е в ярко противоречие с възприетия в ЗСВ принцип за конкурсите като единствен начин за кариерното израстване на магистратите и като важна гаранция за осигуряването на тяхната независимост. Особена тревога буди факта, че тези предложения се правят малко преди предстоящия избор на нов главен прокурор, а в миналото подобни „кариерни бонуси“ са предвиждани с изменение на ЗСВ малко преди избор на председател на Върховния административен съд. Намираме за опасно, цинично и развращаващо изборните членове на ВСС и ИВСС да имат различен режим на кариерно израстване от всички останали. Това поставя под съмнение доколко те са били независими и безпристрастни при участието им

в гласуването на различни решения в дейността на ВСС и ИВСС. Особено смущаващо беше обстоятелството, че на проведеното вчера, 22.10.2019г., заседание на Съдийската колегия на ВСС само един, от общо четирима членове, които биха могли да се възползват от тази нова привилегия заяви, че няма да го направи, но не участва в обсъждането и впоследствие в проведеното гласуване за становище по този въпрос, а останалите трима не изразиха ясно мнение, като двама от тях също напуснаха преди проведеното гласуване. Въвеждането на този нов „кариерен бонус“ създава напълно реална възможност, в рамките на два до три нови състава на ВСС и ИВСС, т.е. за период от 10 – 15 години, от 1/3 до 1/2 от всички места във ВКС и ВАС да се заемат без конкурс от бивши членове на ВСС и ИВСС. Предложеният нов режим отделя членовете на ВСС и ИВСС от професионалните проблеми на всички останали колеги и ги поставя в положение на зависимост.

С второто предложение вх.№954-04-162 от 04.10.2019г. се предлага изменение на чл.29, ал.1 и чл.225, ал.4 от ЗСВ, което ще даде възможност изборните членове на ВСС и ИВСС да се приравнят на действащите съдии прокурори и следователи с повече от 10 години стаж, в правото им при освобождаване от длъжност да получат еднократно парично обезщетение в размер на толкова брутни месечни възнаграждения, колкото прослужени години имат като членове на ВСС и ИВСС. На практика се въвежда с това предложение за промяна нов допълнителен „финансов бонус“. Намираме, че сегашният конституционен и законов статут на изборните членове на ВСС и на членовете на ИВСС дава достатъчно гаранции за тяхното справедливо финансово възнаграждение и осигурява и друг вид материална обезпеченост (ползване на служебни автомобили, ведомствени жилища и други), поради което е необосновано въвеждането на още едно ново материално стимулиране, което отново отделя в по-привилегирован режим тези колеги от всички останали. Отново смущаващ е фактът, че това предложение се прави малко преди избора на нов главен прокурор.

С третото предложение вх.№954-04-166 от 04.10.2019г. се предлага изменение на чл.18, ал.1, т.9 от ЗСВ, с което се дава възможност избран член на ВСС да е съпруг, роднина по права линия, по сребрена линия до четвърта степен или по сватовство - до трета степен включително или във фактическо съпружеско съжителство с административен ръководител на орган на съдебната власт, ако последният е избран от друга колегия на ВСС, различна от тази, в която работи изборният член. Считаме, че това предложение за изменение противоречи на гаранциите за вземане на обективни и безпристрастни решения от колегите при избор на административни ръководители. Напомняме, че макар след конституционната реформа от края на 2015 година много от решенията в съдебната власт да се взимат от вече разделените Съдийска и Прокурорска колегия на ВСС, от друга страна също много важни въпроси остават в правомощията на Пленума на ВСС, където всички членове работят заедно. Така например именно Пленума на ВСС приема проекта на бюджета на съдебната власт, приема решение за прекратяване на мандата на избран член на Висшия съдебен съвет при условията на чл. 130, ал. 8 от Конституцията, управлява недвижимите имоти на съдебната власт, прави предложение до президента на Република България за назначаване и освобождаване на председателя на Върховния касационен съд, председателя на Върховния административен съд и на главния прокурор,

определя броя, съдебните райони и седалищата на районните, окръжните, военните, административните и апелативните съдилища и прокуратури, създава и закрива съдилища и прокуратури, променя тяхното седалище и определя населените места, в които се разкриват териториални отделения към съответния районен съд и към съответната районна прокуратура, прави предложения за отпускане на средства за органите на съдебната власт, както и за промени в щатната им численост и други. Ето защо считаме, че принципа на несъвместимост предвиден в чл.18, ал.1, т.9 от ЗСВ не следва да се променя.

За съжаление до този момент в Съдийската колегия на ВСС изобщо не бяха обсъдени още две предложения внесени в Комисията по правни въпроси на НС между първо и второ четене – предложение вх.№954-04-160 от 04.10.2019г. и предложение вх.№ 954-04-164 от 04.10.2019г. Надяваме се, че поне Пленума на ВСС ще стори това изпълнявайки даденото му правомощие в чл.30, ал.2, т.13 от ЗСВ.

Първото предложение се отнася до въвеждане на ограничения относно възможността за финансиране на професионалните организации на съдии, прокурори и следователи. Предвижда се създаване на нова ал.3 в чл.217 от ЗСВ, съгласно която финансирането на тези организации може да бъде само от членски внос, дарения от членовете, финансиране от програми и фондове на Европейския съюз, финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм. Изключена е възможността такова финансиране да се извършва например от програми, фондове или фондации на държави с утвърдена демокрация и върховенство на закона каквито са отделните държави-членки на Европейския съюз, а също Швейцария, Канада и Съединените американски щати, като последните са държава, с която Република България поддържа съюзнически отношения, двете страни членуват в НАТО, където споделят едни и същи принципи за върховенство на закона и правовата държава, като са приели, че ще осигуряват взаимно националната си сигурност, част от която безспорно е и състоянието на правосъдието. В продължение на десетилетия парламентарно представени политически партии са били легално финансирани от чуждестранни фондации за укрепване на тяхното партийно строителство, а българската държава е получавала финансова помощ благодарение, на която е налице очевидно подобряване на инфраструктурата на страната. Ето защо считаме, че самият факт, че една неправителствена организация е финансирана от чужбина, не може да води до автоматичен извод за опасност за националната сигурност или заплаха за независимостта и безпристрастността на съдиите. Намираме така предвиденото ограничение в източниците на финансиране за неоправдано и нелогично. Същото ще доведе като резултат неизбежното затрудняване на нормалното функциониране на професионалните организации на магистратите, а оттам и до противоконституционно ограничаване правото на магистратите да се сдружават.

За разликата от първото, второто предложение (за изменение на чл.217, ал.1 от ЗСВ) е откровено мракобесно и цели чистосърдечно унищожаването на конституционното право на съдии, прокурори и следователи да се сдружават съгласно чл.44, ал.1 от Конституцията и чл.11 от Европейската конвенция за правата на човека (ЕКПЧ). То предвижда магистратите да не могат да образуват и членуват в професионални и неправителствени организации. Неправителствени организации са например Съюзът на юристите в

България, Ловно-рибарския съюз, Български червен кръст, Сдружение на българските филателисти и много други.

Напомняме, че сдружаването на съдии в професионална организация е една от гаранциите, те да могат успешно да бранят независимостта както на съда като институция, така и на отделните съдии. Съгласно принципите, съдържащи се в Препоръка CM/Rec (2010) 12, приета от Комитета на министрите на Съвета на Европа, относно свободата на сдружаване на съдии (член 25), "съдиите трябва да имат свобода да формират и да се присъединяват към професионални организации, чиито цели са да се запази независимостта им, да се защитят техните интереси и да се насърчава върховенството на закона".

Действително чл.11, параграф 2 от ЕКПЧ разрешава ограничения за правото на сдружаване, но само когато са необходими в едно демократично общество в интерес на националната или обществената сигурност, за предотвратяване на безредици или престъпления, за защитата на здравето и морала или на правата и свободите на другите. Съответно чл.44, ал.2 от Конституцията предвижда възможност за забрана на организации, чиято дейност е насочена срещу суверенитета, териториалната цялост на страната и единството на нацията, към разпалване на расова, национална, етническа или религиозна вражда, към нарушаване на правата и свободите на гражданите, както и организации, които създават тайни или военизирани структури или се стремят да постигнат целите си чрез насилие. Считаме, че нито Съюзът на съдиите в България, нито която и да е от другите четири професионални организации на магистрати в България, някога са имали такива цели или че дейността им обективно е водела към постигането на такива резултати. Ето защо твърдим, че предложеното сериозно ограничение на конституционните ни права е лишено от легитимна цел.

Позволяваме си да напомним на Пленума на ВСС какво все още, (но не знаем докога), пише на неговата собствена интернет страница:

„Член 1.7. от Европейска харта за статута на съдиите: Професионалните организации, създадени от съдии и в които всички съдии могат свободно да членуват, имат съществен принос за защитата на правата, които са им предоставени с техния статут, и в частност, пред официалните власти и органи, които участват във взимането на решения по отношение на тях.

„Член 1.8. от Европейска харта за статута на съдиите: Чрез своите представители и професионални организации, съдиите се включват във взимането на решения, свързани с управлението на съдилищата, определянето на техните финансови средства и разпределението им на национално и местно равнище. Тяхното становище се взема по същия начин при подготовката на изменения на техния статут и при определяне на условията за тяхното трудово възнаграждение и социално осигуряване.“

И последно, но не и по значение, всяко едно от направените предложения е недопустимо, тъй като е в противоречие с чл.84, ал.2, изречение 3-то от Правилника за работата и дейността на Народното събрание.

Предвид гореизложеното призоваваме Пленума на ВСС да изрази отрицателно становище към горепосочените предложения за промени в ЗСВ, а Комисията по правните въпроси в НС да не ги приема.

23.10.2019г.

Град София

за Управителния съвет на
Съюза на съдиите в България:

Даниела Мавродиева – изпълнителен секретар

За връзка:

Тел. 1

Email: office@judgesbg.org

1000 София, ул. Пиротска 7, ет.5

